

Л.М. Конопляник

кандидат педагогічних наук

Національний авіаційний університет

О.О. Коваленко

Національний технічний університет України «КПІ»

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Розвинення технічної галузі життєдіяльності в світі та збільшення уваги до інженерно-технічної сфери знань підняли проблему підготовки випускників технічних ВНЗ до майбутньої професійної діяльності. Серед професійних умінь майбутніх випускників технічних ВНЗ під час поживлення міжнародної співпраці важливого значення набирають уміння іншомовного професійного спілкування.

Оскільки кожний технічний ВНЗ має свій професійний напрям і з'єднаний з певною сферою діяльності, варто відібрати зміст і методи навчання іншомовного спілкування у вищому технічному навчальному закладі, підбираючи відповідні ситуативні вправи і матеріал відповідних тем, який відтворює особливості майбутньої професійної діяльності студента.

Сьогодні іноземна мова набуває особливого значення у покращенні рівня знань в межах певної спеціальності і розвитку професійного напрямку студента. В наш час іноземна мова зі спеціальності стрімко трансформується у мову для спеціальності. Відтак, в той час, коли володіння іноземною мовою загального спрямування стало замало для фахівців, а сучасний професіонал повинен мати знання певного рівня мови, варто визначити і активізувати ціль професійно-орієнтованого іншомовного навчання. Ця ціль має спрямування на розвиток спроможності студента до професійного спілкування у загальному полі та концентрує увагу на професійно-діловий компонент іншомовної комунікації майбутнього фахівця.

В результаті цього важливого значення набуває професійно-орієнтований метод у вивченні іноземної мови в технічних ВНЗ, який сприяє розвитку у студентів здібностей іншомовного спілкування у визначених, професійних, ділових, наукових галузях і обставинах, беручи до уваги особливості професійного мислення. Професійно-орієнтоване навчання визначають як навчання, яке враховує потреби студентів у вивченні іноземної мови, які є наслідком особливостей майбутньої професії або спеціальності. Термін «професійно-орієнтоване навчання» використовується для визначення процесу викладання іноземної мови в технічному ВНЗ, який спрямований на опрацювання літератури за спеціальністю, опанування професійної лексики і термінології, а також на комунікацію в галузі професійної діяльності. Зміст професійно-орієнтованого навчання іноземної мови зводиться до його взаємодії з фаховими дисциплінами, щоб набути додаткових професійних знань та розвивати професійно значущі якості особистості [2].

В педагогіці спілкування трактується як вид морального творення, яке включає подачу знань, умінь, навичок на основі креативного, плідного їх подання, формування позитивних загальних якостей особистості фахівця.

Професіоналізм спілкування характеризується певним наповненням та специфічними якостями, які дають змогу визначати критерії і рівні формування культури спілкування студентів технічних навчальних закладів.

Професійно-орієнтоване спілкування передбачає взаємодію таких аспектів, як загальні та індивідуальні принципи спілкування. Під загальними принципами спілкування розуміються історичні традиції, спільність цілей та задач, які впливають на навчання фахівця високого рівня у вузі. До індивідуальних принципів спілкування відносять комплекс визначених методів і способів, що застосовуються на практиці, опираючись на власні знання, професійний досвід, здібності та вміння.

З метою досягнення певного рівня культури професійного спілкування, студенту потрібно набути ефективних професійних знань та об'єднаних вмінь, які здобуваються під час оволодіння знаннями та розвитком умінь. Знання змушують індивіда діяти, що є основою існування людини у всесвіті. Тому, професійну діяльність можна визначити як роботу будь-якої особистості в рамках конкретної професії.

Навчання майбутніх спеціалістів у технічних навчальних закладах зводиться до розвитку комунікативних умінь, що будуть спонукати фахівців до професійного спілкування іноземною мовою в різних галузях і при різних обставинах. Розвинути амбіції і спроможність майбутнього фахівця існувати як впевненої в собі особистості, яка має високий рівень іншомовного спілкування в межах конкретної професії, в різноманітних устроях, формах, стилях, виявах професійно орієнтованої мовленнєвої діяльності. До області спілкування відносять спільність схожих комунікативних обставин, які мають однакове мовленнєве заохочення, взаємодію між тими, хто спілкується і процесом спілкування [1]. Іншомовна комунікація може бути в різних своїх проявах (офіційному чи неофіційному), діалогах і диспутах у межах певної групи, участі у конференціях з метою представлення доповіді, в ході розгляду угод, проектів, написанні ділових листів. Завдання навчання іноземних мов у технічних навчальних закладах полягає у здобутті рівня, який буде задовільним у практичному використанні іноземної мови у майбутній професії.

Сьогодні іноземна мова набирає важливого значення у будь-якій професії. Відтак, теоретичне створення моделі навчання умінь та навичок професійного спілкування іноземною мовою є дуже важливим завданням для технічного навчального закладу.

Вивчення іноземної мови у ВНЗ технічного напрямку є фазою практичного опанування мови, особливість якого можна характеризувати як певне вдосконалення навчання залежно від роду майбутньої професійної діяльності, в межах якого воно відіграє роль додаткового засобу письмового та усного мовлення. Отже, у навчанні іноземної мови переважає домінанта професійної спрямованості, яка в результаті

втілюється у підборі навчального матеріалу і його засвоєння, що створюють професійно важливу для майбутнього спеціаліста діяльність.

Процес здобування знань професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою майбутніх фахівців буде значно результативнішим, якщо до його складової взяти до уваги соціальні та лінгвістичні ознаки професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою студентів. Крім того, навчання має проводитись на базі підібраних за визначеними чинниками навчальних професійно орієнтованих текстів а також базуючись на певній системі професійно і комунікативно важливих вправ і завдань.

Підбираючи матеріал, потрібно враховувати словникову специфіку професійно орієнтованих текстів, створюючи методичний розподіл словникового запасу, семантичний стандарт для навчання професійно-орієнтованого іншомовного спілкування студентів. Професійно-орієнтоване іншомовне спілкування є особливим способом комунікації, тому що для його втілення потрібні особливі знання, орієнтовані на певну професію. Воно характеризується здібностями та обізнаністю майбутнього фахівця, визначається завданнями, наповненням та іншомовними способами, притаманними для конкретного виду практичної діяльності.

Література:

1. Покушалова Л. В. Обучение профессионально ориентированному языку в техническом вузе / Л.В. Покушалова, Л.Т. Серебрякова // Молодой ученый : науч. журнал. – 2012. – №5. – С. 305–307.
2. Мурадова Н.Т. Обучение профессионально-ориентированному общению на иностранном языке студентов неязыковых вузов / Н.Т. Мурадова, Н.Т. Эрданова // Молодой ученый : науч. журнал. – 2013. – №11. – С. 822–824.
3. Опалюк О.М. Культура спілкування. Психологічні основи професійного спілкування : навч.-метод. посіб. / О.М. Опалюк, Ю.В. Сербалюк. – Кам'янець-Подільський, 2004. – С. 191.
4. Психологічний словник / За ред. В.І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982. – С.98.

Т.П. Козаченко

Національний технічний університет України «КПІ»

ВІДБІР НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ЯК ФАХІВЦІВ

В останні роки значно підвищився попит на вивчення іноземної мови як мови спеціальності. Активне використання іноземної мови в області обраної професії все більше простежується на старших курсах, коли студентами вже поглиблено вивчається майбутня спеціальність і застосовуються набуті знання, або при проходженні практики на підприємствах і фірмах, у співпраці з закордонними партнерами, де знання іноземної мови необхідно.